

Motion till riksdagen 2009/10:Ub259

av Oskar Öholm (m)

Etablering av friskola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklad, förkortad och förbättrad tillståndsprocess för friskoleetablering.

Motivering

Friskolereformen har varit en vitamininjektion för den svenska skolan. Idag finns 994 friskolor med sammantaget över 160 000 elever. Därutöver går 75 000 barn på enskilda förskolor. Var sjätte gymnasieelev går i friskola. Friskolor bidrar till ökad mångfald, vilket behövs för att tillmötesgå människors olika behov och förutsättningar. Det har emellertid visat sig att regelverket är dåligt anpassat för dagens utbildningssituation. Faktum är att dagens regler har varit i stort sett desamma sedan början av 90-talet då det nästan inte fanns några friskolor alls. Det måste bli mer likvärdiga spelregler mellan kommunala skolor och friskolor.

Skolverkets tillståndsprövning för nyetablering av en friskola har av många beskrivits som byråkratisk, godtycklig och tidsödande. Det är därför rimligt att utarbeta en ny tillståndsprocess som är både effektiv och rättssäker. De som vill starta måste visa att de är förtrogna med styrdokumenterna (skollag, förordningar, läroplaner, kursplaner etc.) och förpliktiga sig att följa regelverket. Utifrån denna princip bör en ny tillståndsprocess utarbetas som bland annat innebär att ansökningstiden bör kunna förkortas avsevärt och att beslut ska kunna ges inom tre till fyra månader från ansökningstidpunkten. Det är orimligt att man måste skicka in sin ansökan 500 dagar innan man vill starta en friskola.

Det är vidare tveksamt att Skolverket prövar etableringen av en ny friskola utifrån vilka konsekvenser den får för den kommunala skolan. Kommuner kan starta skolor hur de vill, även om det påverkar grannkommunerna nega-

Fel! Okänt namn på

tivt. Därtill har de kommunala skolorna möjlighet att styra över om konkurrenter ska få starta. Kommunerna bör inte ha möjlighet att fördröja starten av nya friskolor genom att överklaga Skolverkets beslut om tillstånd.

Skolverket tar vidare hänsyn till irrelevanta faktorer vid sin bedömning. Till exempel ska intresse från elever för den nya skolan redovisas och dokumenteras, trots att det är näst intill omöjligt att marknadsföra en skola som inte finns och inte fått tillstånd. De elevprognoser som redovisas ger därför inget som helst belägg för ett faktiskt intresse från eleverna. Man ska också ange lokaler och personal för den nya skolan redan vid ansökan, vilket lätt blir ett moment 22 eftersom väldigt få kan teckna lokalkontrakt 500 dagar innan de ska starta skolan och innan de har fått tillstånd.

Mot bakgrund av de problem som dagens regelverk medför bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag på hur tillståndsprocessen kan förkortas, förenklas och förbättras.

Stockholm den 30 september 2009

Oskar Öholm (m)